

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİMİNDE ÖĞRENCİ KAYNAĞI OLARAK ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMLERİ

Yard. Doç. Dr. H. Seval KÖSE*

GİRİŞ

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Milli Eğitim Temel Kanunu' nun 33. Maddesi gereğince açılmış Ortaöğretim Kurumlarıdır. Resim ve Müzik bölümleri olarak eğitim – öğretim vermektedirler. Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre bugün 53 AGSL bulunmaktadır.

“Kuruluş aşamasında AGSL kurucuları ve bir çok müzik eğitimcisi, bu okulların Musiki Muallim Mektebi ve Müzik Seminerlerinin kapatılmasıyla müzik eğitimi alanında özellikle ortaöğretim seviyesinde oluşan büyük boşlukların doldurulması ve müzik bölümleri bulunan üniversitelere alt yapı oluşturulması nedenleriyle açıldığını belirtmişlerdir” (Ersoy, 2003, s: 2). Uz’ a göre (1995), “Müzik Seminerlerinin, başarılı müzik eğitimi veren ilköğretmen okullarının kapanışı, öğretmen liselerinin işlevlerini yeterince yerine getiremeyişi nedeniyle büyük müzik eğitimi boşluğu oluşmuş, bu boşluğu Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri doldurmuş ve Müzik Eğitimi Bölümleri giderek daha verimli ve etkili eğitim vermeye başlamıştır.”

İlk olarak 15. 08. 1990 tarihli MEB AGSL Yönetmeliği’ nde açıklanan amaçları, daha sonra çeşitli değişikliklerle düzenlenmiştir. Bu amaçlar arasında, AGSL mezunlarının yükseköğretim programına hazırlanmalarına ilişkin açık ifadelerin yer almadığı görülmektedir. Oysa bilindiği gibi, bir eğitim programının başarısı büyük ölçüde amaçların doğru biçimde belirlenmiş ve ifade edilebilmiş olmasını gerektirmektedir.

Örneğin genel liseler yönetmeliği, “Türk Millî Eğitiminin amaçları doğrultusunda, öğrencileri ortaöğretim seviyesinde asgari genel kültüre sahip, toplumun sorunlarını tanıyan, ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan insanlar olarak yetiştiren ve yüksek öğretime öğrenci hazırlayan, ilköğretim üzerine üç yıl süreli öğretim kurumlarıdır”(http://ogm.meb.gov.tr/) ifadesinde, bunu açık biçimde belirtmiştir.

21 Eylül 1990 tarihli ve 20642 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan MEB AGSL yönetmeliğinin 6. Maddesi’ ne göre bu okulların amaçları aşağıda belirtilmektedir;

* Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi

Güzel sanatlar dallarında yetenekli öğrencilerin yaratıcı, yapıcı ve yorumcu yeteneklerini geliştirmek,

Öğrencileri araştırmacı ve geliştirici çalışmalara yönlendirmek, yetenekleri doğrultusunda bağımsız, doğru ve seçenekli yorum ve uygulamalar yapabilecek kişiler olarak yetiştirmek,

Öğrencilerin ulusal ve evrensel, tarihi ve yeni sanat eserlerini tanımaları ve anlamalarına yardımcı olmaktır (MEB, 1990, s: 5).

Bu yönetmeliğin düzenlenmesiyle oluşan 20 Haziran 1993 tarihli ve 21613 sayılı MEB AGSL yönetmeliğinde de amaçlar, sözcüklerle sınırlı kalan değişikliklerle ve benzer ifadelerle yer almaktadır;

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, güzel sanatlara yönelik programlar uygulayan yükseköğretim kurumlarının buldukları yerler tercih edilmek suretiyle, güzel sanatlar faaliyetlerine elverişli yerlerde açılır. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin öğretim süresi, ortaokul öğrenimi üzerine bir yılı hazırlık ve altı dönem lise süresi olan, yatılı, gündüzlü ve karma okullardır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde okul ve çevre imkanlarına göre resim ve müzik bölümleri bulunur. Ayrıca, bakanlığın uygun görmesi halinde bu okullarda güzel sanatlara yönelik programlar uygulayan bölümler de açılabilir.

Resim ve müzik bölümlerinin her birine her öğretim yılında alınacak öğrenci sayısı 24' ü geçemez.

Eğitim, öğretim, ortak dersler, sanat dersleri, seçmeli dersler, alan uygulamaları ve etkinlikleri şeklinde düzenlenmektedir.

Bu yönetmeliğe göre amaçlar ise;

Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri olan öğrencilerin eğitimlerini sağlamak,

Öğrencileri araştırmacı ve geliştirici çalışmalara yönlendirmek, yetenekleri doğrultusunda seçenekli, bağımsız, doğru yorum ve uygulamalar yapabilecek kişiler olarak yetiştirmek,

Öğrencilerin milli ve milletlerarası, tarihi ve yeni sanat eserlerini tanımalarına yardımcı olmaktır (MEB, 1993, s:2).

Burada da yine benzer şekilde, mezunların yükseköğretime hazırlanmalarına yönelik bir ifade yer almamaktadır.

20. 08. 1999 tarih ve 23792 sayılı Resmi Gazete' de açıklanan amaçlara göre de okulun amacı, öğrencilerin;

Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini,

Özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını.

Yabancı dil öğrenmelerini,

Alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini,

Milli ve milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlamaktır.

MEB tarafından 2001 yılında yayımlanan AGSL Okul Gelişim Kitapçığında da amaçlar aşağıdaki son şekline ulaşmıştır. Bu okullar, öğrencilerin;

Güzel Sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim – öğretim görmelerini,

Özel yetenek gerektiren yükseköğretim programlarına hazırlanmalarını.

Yabancı dil öğrenmelerini,

Alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini,

Milli ve milletlerarası, tarihi ve yeni sanat eserlerini tanımaları ve yorumlamalarını sağlamaktır (MEB, 2001, s: 1).

Bilindiği gibi milli eğitim sistemimiz kapsamında zorunlu ilköğretimin sekiz yıla çıkarılmasından sonra ortaöğretim kurumları olarak tanımlanan ve lise olarak tanıdığımız eğitim – öğretim kurumları, milli eğitimin genel amaçları yanında kendi özel amaçları doğrultusunda işleve sahiptirler. Bu kurumlar arasında örneğin meslek liseleri, yükseköğretime yönelik eğitimin yanında doğrudan mesleğe yönelen bir uygulamaya da ağırlık veren bir program öngörmektedir. Klasik lise olarak bildiğimiz genel ortaöğretim kurumları, öncelikle yükseköğretime hedefleyen ilköğretim mezunlarının devam ettiği eğitim kurumlarımızdır ve bu durum yukarıda da yer aldığı gibi yönetmeliğinde belirtilmiştir (<http://ogm.meb.gov.tr/>). Bu kapsamda yer alan ve belli özel amaçlara yönelik eğitim – öğretim veren ortaöğretim kurumlarından Anadolu Liseleri, öğrencilerin;

İlgi, yetenek ve başarılarına göre yükseköğretim programlarına hazırlanmalarını.

Yabancı dili, dünyadaki bilimsel ve teknolojik gelişmeleri izleyebilecek düzeyde öğrenmelerini sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Merkezi sınav sistemiyle öğrenci alınmaktadır.

Öğrenim süreleri 1 yılı hazırlık olmak üzere 4 yıl iken, Ortaöğretimin Yeniden Yapılandırılması kapsamında Talim ve Terbiye Kurulu' nun 07 Haziran 2005 tarih ve 184 sayılı kararıyla hazırlık sınıfları kaldırılarak öğrenim süreleri 4 yıla göre yeniden düzenlenmiştir (<http://ogm.meb.gov.tr/>).

Ortaöğretim kurumlarından Sosyal Bilimler Liseleri'nde de amaçlar şu şekildedir;

Sosyal Bilimler ve Edebiyat alanında ihtiyaç duyulan nitelikli bilim adamlarını yetiştirmek,

Zeka düzeyleri ile edebiyat ve sosyal bilimler alanlarındaki ilgi ve yetenekleri üst düzeyde olan öğrencileri bu alanda yükseköğretime hazırlamak.

Öğrencilerin bilimsel, kültürel ve teknolojik gelişmeleri izleyebilecek düzeyde yabancı dil öğrenmelerini sağlamak,

Öğrencileri araştırmaya yönelterek, sosyal bilimler alanındaki yeni buluşlara ilgi uyandıracak ortam ve şartları hazırlamak,

Sanat ve kültür birikimlerimizi anlayıp yorumlayabilecek, bu konuda toplumsal kalkınma için yeni bilgi ve projeler üretebilecek bireyler yetiştirmektir Bu okullarda öğrenim süresi, 1 yılı hazırlık olmak üzere 5 yıldır (<http://ogm.meb.gov.tr/>).

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri de, tüm diğer ortaöğretim kurumları gibi genel amaçlarının yanında özel amaçları doğrultusunda yürütülen bir eğitim – öğretim anlayış, yaklaşım ve programı uygulamaktadır. MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğünden elde edilen son bilgilere göre, genel liseler ve özel alan liseleri, "...öğrencileri; ilgi, yetenek ve başarılarına göre uygun yükseköğretim programlarına hazırlamak" amacına da yönelmektedirler. Yukarıda da belirtildiği gibi bu ifade 1999 yılındaki AGSL yönetmeliğinde yer almıştır.

Bu araştırma, yukarıda sayılan belge ve görüşlere dayandırılan şu problemlerin yanıtının bulunmasına dönük olarak yürütülmüştür. 1. AGSL Müzik Bölümü mezunları, ilgi, yetenek ve başarılarının gerektirdiği yükseköğretim programlarından hangilerine, ne ölçüde yerleşebilmektedirler? 2. AGSL Müzik Bölümü mezunlarının, bir yükseköğretim programına yerleşememe durumu nedir? 3. AGSL Müzik Bölümü mezunlarının, alan dışında bir yükseköğretim programına yerleşme durumu nedir?

YÖNTEM

Bu çalışma betimsel nitelikli bir alan araştırmasıdır. AGSL mezunları evreninden tesadüfi yöntemle seçilen Denizli Hakkı Dereköylü, Balıkesir Kadriye Kemal Gürel, Aydın Yüksel Yalova, Kütahya, Konya Çimento, Edirne, Eskişehir AGSL mezunları örnekleminde yürütülmüştür. Örneklemi oluşturan AGSL Müzik Bölümlerinin 672 mezununa ait “Yükseköğretime Yerleşme Durumları” na ilişkin nicel veriler incelenerek frekans ve yüzde hesaplamalarıyla elde edilen bulgular, basılı araştırmalara ve uzman görüşlerine dayandırılarak yorumlanmıştır. Araştırma raporunda yer alan Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi **AGSL**, Müzik Öğretmenliği ABD **MÖABD**, Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik – Müzik Bilimleri Bölümleri **GSFM**, Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri **MSSF**, Konservatuvar **K**, Yurt Dışı **YD**, Alan Dışı **AD**, Yerleşemeyen **Y** kısaltmalarıyla yer almaktadır. Araştırma, örneklemi oluşturan AGSL mezunlarına ilişkin elde edilen istatistiksel verilerin, geçerli ve güvenilir veriler olduğu temel sayıtlısı üzerine yürütülmüştür. Bunun yanında örneklem, bulguların genellenebilir sonuçlara ulaşmasında yeterli nicel ve nitel özelliklere sahiptir.

BULGULAR VE YORUMU

Bu bölümde, örneklemi oluşturan AGSL mezunlarının, 1. Probleme dönük olarak yükseköğretim programlarından hangilerine, hangi oranda yerleşebildikleri, 2. Probleme dönük olarak yerleşemeyenlerin hangi oranda olduğu, 3. Probleme dönük olarak da hiçbir yükseköğretim programına yerleşemeyenlerin hangi sayı ve oranlarda olduğu ortaya konmaya çalışılmıştır.

Tablo I. Eskişehir AGSL Mezunlarının Yükseköğretime Yerleşme Durumu

YIL	Müzik Öğr. ABD. Lisans	Güzel San. Fak. Müzik Lisans	Müzik ve Sahne San. Fak. Lisans	Kons.rvatuv	Yurt Dışı	Alan Dışı	Yerleşemeyen	TOPLAM
1993-1994	14	-	-	2	-	3	5	24
1994-1995	14	-	-	1	-	1	5	21
1995-1996	11	-	2	1*	-	-	7	21
1996-1997	15	-	2	1+1*	-	2	3	24
1997-1998	16	-	3	1	-	2	3	25
1998-1999	18	-	1	-	-	1	4	24
1999-2000	15	-	-	2	-	-	7	24

2000-2001	21	-	-	2	-	-	-	23
2001-2002	18	-	-	4	-	1	2	25
2002-2003	17	-	-	-	-	-	1	18
2003-2004	19	-	-	3	-	1	1	24
2004-2005	10	-	-	6	-	-	7	23
Gen. Topl.	188	-	8	24	-	11	45	276
%	% 68,11	-	% 2,89	% 8,69	-	% 3,98	% 16,30	% 100

Tablo I de görüldüğü gibi Eskişehir AGSL Müzik Bölümü 1993- 1994 Öğretim Yılından bu yana 276 mezun vermiş, bunların % 68,11'i Müzik Öğretmenliği Programlarına yerleşmiştir. Bunu izleyen en yüksek değer **Yerleşmeyenler** sütununda olması önemli bulunmaktadır. Bunların oranı %16,30 dur. Aldıkları eğitim programının yönlendirebileceği diğer ilgili yükseköğretim programlarına yerleşme durumunun ise; MSSF % 2,89, K % 8,69 gibi küçük değerlerde kaldığı görülmüş, AD yerleşen 11 öğrencinin de % 3, 98 oranıyla yer aldığı saptanmıştır. GSFM ve YD yerleşmenin olmadığı görülmektedir.

Aşağıda verilen Tablo II. de, 1999 – 2000 den bu güne Edirne AGSL ‘ nin 148 mezunundan % 64, 2’ sinin MÖABD sütununda, ardından gelen en yüksek değer % 18,24 ile Y sütununda yer almaktadır. K yerleşen mezunların, diğer değerler arasında % 8,10 ile önemli görülmektedir. Bu tabloda özellikle AD yerleşmenin yüksek değeri dikkat çekmektedir. Bunun da giderek azalmış olduğu görülmektedir. GSFM, MSSF sütunlarında birbirine yakın değerler göze çarpmaktadır.

Tablo II. Edirne AGSL Mezunlarının Yükseköğretime Yerleşme Durumu

YIL	Müzik Öğr. ABD. Lisans	Güzel San. Fak. Müzik Lisans	Müzik ve Sahne San. Fak. Lisans	Kons.rvatuvar	Yurt Dışı	Alan Dışı	Yerleşmeyen	TOPLAM
1998-1999	17	-	1	1	1	2*	1	23

1999-2000	18	-	-	2	-	1**	2	23
2000-2001	16	-	-	-	-	2***	4	22
2001-2002	12	-	-	1	-	1*** 1****	6	21
2002-2003	10	1	-	6	-	1*****	1	19
2003-2004	12	-	-	1	-	-	9	22
2004-2005	10	-	2	1	-	1*	4	18
Gen. Topl.	95	1	3	12	1	9	27	148
%	% 64,2	% 1,00	% 2,02	% 8,10	% 0,68	% 6,08	% 18,24	% 100

*İşletme-İktisat ** Dış Hekimliği ***MYO Turizm ****MSÜ Sanat Tarihi *****Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat Tarihi

Tablo III. Denizli AGSL Mezunlarının Yükseköğretime Yerleşme Durumu

YIL	Müzik Öğr. ABD. Lisans	Güzel San.	Müzik ve	Konservatuvar.	Yurt Dışı	Alan Dışı	Yerleşmeyen.	TOPLAM
2001-2002	12	-	-	-	-	-	2	14
2002-2003	23+1*	-	-	-	-	-	2	26

2003-2004	19	-	-	-	-	-	2	21
2004-2005	18	-	-	-	-	-	3	21
Gen. Topl.	73	-	-	-	-	-	9	82
%	%	-	-	-	-	-	%	%
	89,02						10,98	100

* Eski öğrenci

Tablo III de görüldüğü gibi, Denizli AGSL 2001 – 2002 ve 2004 – 2005 arasındaki 82 mezundan % 89,02 oranıyla 73 kişi MÖABD na yerleşmiş, % 10,98 lik dilimde 9 mezun hiçbir yükseköğretim programına yerleşmemiştir. Mezunların, müzik alanında eğitim alabilecekleri başka bir yükseköğretim programına yerleşmedikleri görülmektedir.

Tablo IV. Balıkesir KKG AGSL Mezunlarının Yükseköğretime Yerleşme Durumu

YIL	Müzik Öğr. ABD. Lisans	Güzel San. Fak. Müzik Lisans	Müzik ve Sahne San.	Konservatuvar	Yurt Dışı	Alan Dışı	Yerleşmeyen.	TOPLAM
2002-2003	11	-	-	1	-	-	4	16
2003-2004	10	-	-	-	-	-	5	15
2004-2005	10 +1 *	-	-	-	-	-	10	21
Gen. Topl.	32	-	-	1	-	-	19	52

%	%	-	-	%	-	-	%	%
	61,53			1,92			36,53	100

* Eski öğrenci

Tablo IV incelendiğinde, Balıkesir AGSL' nin % 62,53 oranıyla 32 mezununun MÖABD na yerleşmiş olduğu, 1 mezunun K yerleştiği, % 36,53 oranıyla 19 mezununun hiçbir yükseköğretim programına yerleşmemiş olduğu anlaşılmaktadır. Diğer alan programlarına yerleşmenin olmamasın dikkate değer bulunmuştur.

Tablo V. Aydın Y. Yalova AGSL Mezunlarının Yükseköğretime Yerleşme Durumu

YIL	Müzik Öğr. ABD. Lisans	Güzel San. Fak. Müzik Lisans	Müzik ve Sahne San.	Konservatuvar.	Yurt Dışı	Alan Dışı	Yerleşem.	TOPLAM
2003-2004	5	-	-	-	2	-	11	18
2004-2005	12+4 (Eski mezun)	-	-	-	-	1	6	23
Gen. Topl.	21	-	-	-	2	1	17	41
%	%	-	-	-	%	%	%	%
	51,21				4,88	2,44	41,46	100

Tablo V, Aydın YYAGSL mezunlarını göstermektedir. Burada da oranlar MÖABD lisans programında yoğunlaşmaktadır. İki dönem mezun veren bu okulun 41 mezunundan 21 sayısı ve % 51,21 oranıyla en büyük dilimi MÖABD lisans programındadır. Bu kurumun 2 mezunu YD müzik lisans programlarına yerleşmiş, 1 mezunu AD yerleşmiştir. Ancak önemli bulunan % 41,46 oranıyla 17 mezunu hiçbir yükseköğretim kurumuna yerleşmemiştir. Bu okulun mezunları arasında da müzik alanındaki diğer yükseköğretim kurumlarına yerleşen olmamıştır.

Tablo VI. Kütahya AGSL Mezunlarının Yükseköğretime Yerleşme Durumu

YIL	Müzik Öğr. ABD. Lisans	Güzel San. Fak. Müzik Lisans	Müzik ve Sahne San.	Konservatuvar.	Yurt Dışı	Alan Dışı	Yerleşmeyen.	TOPLAM
2003-2004	8	-	-	1	-	-	2	11
2004-2005	14	-	-	-	-	1 (San. Tar)	7	22
Gen. Topl.	22	-	-	1	-	1	9	33
%	% 66,66	-	-	% 3,03	-	% 3,03	% 27,27	% 100

Tablo VI da görüldüğü gibi, 2003 – 2004 den bu yana iki dönem mezun veren Kütahya AGSL, 33 mezunundan % 66,66 oranıyla 22 mezununu MÖABD lisans programlarına yerleştirmiştir. Yine yerleşmeyenlerin oranı % 27,27 ile önemli bir değer olarak göze çarpmaktadır. % 3,03 oranıyla 1 mezunun K, 1 mezunun da AD sütununda yer almaktadır. Kütahya AGSL mezunları arasında, müzik alanına yönelik GSFM ve MSSF yerleşen olmadığı görülmektedir.

Tablo VII. Konya Çimento AGSL Mezunlarının Yükseköğretime Yerleşme Durumu

YIL	Müzik Öğr. ABD. Lisans	Güzel San. Fak. Müzik Lisans	Müzik ve Sahne San.	Konservatuvar.	Yurt Dışı	Alan Dışı	Yerleşmeyen.	TOPLAM
2003-2004	10	-	-	5	-	-	3	18
2004-2005	12	-	-	-	-	3	7	22

Gen. Topl.	22	-	-	5	-	3	10	40
%	%	-	-	%	-	%	%	%
	55			12,50		7,50	25	100

Tablo VII den görülebileceği gibi Konya ÇAGSL 2003 – 2004 ve 2004 – 2005 dönemlerinde olmak üzere 40 mezun vermiş, bunların % 55 oranıyla yarıdan çoğu MÖABD lisans programlarına yerleşmiştir. Diğer okullarda olduğu gibi ikinci en yüksek değer, % 25 oranı ve 10 mezun sayısı ile Y sütununda görülmektedir. Alandaki diğer yükseköğretim programlarından K yerleşen mezunların % 12,50 oranını bulduğu, YD lisans yerleşiminin olmadığı görülmektedir. AD yükseköğretim yapan mezunların oranı bu okulda % 7,50 olarak bulunmuştur. GSFM ve MSSF yerleşiminin olmadığı dikkat çekmektedir.

Tablo VIII. AGSL Mezunlarının Yükseköğretime Yerleşme Durumu Genel Toplam

Genel Toplam / %	Müzik Öğr. ABD Lisans	Güzel San. Fak. Müzik Lisans	Müzik ve Sahne San. Fak. Lisans	Konservatuvar.	Yurt Dışı	Alan Dışı	Yerleşmeyen.	TOPLAM
Gen. Topl.	453	1	11	43	3	25	136	672
%	%	%	%	%	%	%	%	%
	67,41	0,14	1,64	6,40	0,45	3,72	20,24	100

Tablo VIII, örnekleme oluşturan AGSL mezunlarının yükseköğretime yerleşme / yerleşememe durumlarını göstermektedir. 67,41 oranıyla 453 AGSL mezununun MÖABD Lisans programlarına yerleşmiş olduğu ortaya çıkmaktadır. Çalışma kapsamındaki mezunların ikinci en yoğun bulunduğu sütunun yerleşemeyenler olması dikkate değer bulunmaktadır. Hiçbir yükseköğretim programına yerleşemeyenler tabloda % 20,23 oranıyla yer almaktadır. Bu değerlerin ardından, AGSL Müzik Bölümü mezunlarının mesleki müzik eğitimi alanındaki yükseköğretim programlarına yerleşme durumları şu şekilde sıralanmaktadır; % 6,40 K, % 1,63 MSSF, % 0,44 YD, % 0,14 GSFM. Bu tabloda yer alan bulgulara göre, 25 mezunun % 3,72 oranıyla AD yerleştiği görülmektedir.

SONUÇ ve TARTIŞMA

Araştırmanın 1. Problemine dönük olarak, AGSL Müzik Bölümü mezunlarının öncelikle MÖABD Lisans programlarına yerleştikleri sonucu ortaya çıkmıştır. 672 mezunu kapsayan çalışmada MÖABD öğrencisi olanların sayısı 453, oranı % 67,41 olarak bulunmuştur. MÖABD Lisans programlarına yerleşmede görülen bu yoğunluğun büyük ölçüde, bu yükseköğretim programının vermiş olduğu müzik öğretmenliği mesleğine ve diplomasına dayalı olabileceği düşünülmektedir. Bu sonuç, MÖABD özel yetenek giriş sınavlarına dönük düzenlemeler yapılmasını gerekli kılmaktadır. ÖSS' nin farklı ortaöğretim mezunlarına yönelik uygulandığı gibi, MÖABD giriş özel yetenek sınavları da, mesleki müzik eğitiminin gerektirdiği hazır bulunuşluk düzeyleri bakımından farklı adaylara yöneliktir. Bu bağlamda, meslek liselerinden, genel liselere uzanan geniş bir ortaöğretim yapılanmasında, adaylar arasında müziksel ilgi ve yetenek bakımından hazır bulunuşluk düzeylerinin büyük ölçüde farklı olabileceği bellidir.

Sözü edilen özel yetenek giriş sınavlarının, kazanmış olmaları beklenen doğru, nitelikli, etkili müziksel davranışlar nedeniyle AGSL Müzik Bölümü mezunları açısından, MÖABD Lisans programlarına yerleşebilmede yeterli olması beklenir. Böylelikle; MÖABD giriş özel yetenek sınavlarının, amaca uygun bir müzik eğitimi süreci tamamlamış oldukları sayıtlısından hareketle, AGSL Müzik Bölümü mezunları için seçmede değil, yerleştirmede etkin olması doğru olacaktır.

Araştırmanın 2. Problemine ilişkin bir sonucu da, çalışma kapsamında yer alan AGSL Müzik Bölümü mezunlarından % 20,23' ünün Y sütununda yer almasıdır. Bu sonuç, AGSL Müzik Bölümü mezunlarının önemli kısmının, eğitim aldıkları alanın yükseköğretimdeki devamına yönelmede ve hazırlanmada yetersizlikleri olduğunu düşündürmektedir. Bu noktada ÖSS sisteminin gerektirdiği genel kültür birikiminin ve buna dayalı sınav başarısının etkili olabileceği düşünülmektedir.

Bilindiği gibi ÖSS, ortaöğretim kurumlarının öğrenci ilgi, yetenek, yeterlik düzeyleri farklı tüm öğrencilerini kapsayan bir seçme sistemidir ve ÖSS sonrasındaki yerleştirme aşamasının önemli bir hazırlayıcısı olma niteliği taşımaktadır. Bu kapsamda ÖSS, AGSL Müzik Bölümü mezunlarını da yalnızca "seçme" bakımından değerlendirmekte, buradaki puana göre ve ilgili yükseköğretim programlarının "giriş özel yetenek sınavlarını" tercih ve başarıma durumuna bağlı olarak "ilgili yükseköğretim programına" yerleşmede etkili olmaktadır.

Öğrencinin kendisinden kaynaklanan farklılıkların dışında, ilgili ortaöğretim kurumlarının genel ve özel amaçları, öğretmenlerin öğrenciyi doğru biçimde tanıma, yönlendirme konularındaki yaklaşım ve yöntem farklılıklarının da, öğrencilerin kendilerine ve mezuniyet yeterliklerine en uygun yükseköğretim kurumlarına ya da doğrudan çalışma yaşamına yönlendirilmesinde etkili olduğu bilinmektedir.

Ancak çalışmanın konusuyla da ilgili olarak AGSL Müzik Bölümü mezunlarının önemli bölümünün yükseköğretim programları dışında kalmalarında, başka değişkenlerin de göz önünde bulundurulması yararlı olacaktır. Çünkü bilindiği gibi, lisans programlarına yerleşebilmekte gerekli olan baraj puan, özel yetenek sınavı ile öğrenci alan yükseköğretim kurumlarına başvuru barajı olarak büyük ölçüde daha düşük tutulmaktadır. Üniversite yönetimlerince benimsenerek kabul edilmesi koşuluna bağlı olarak uygulanan ve AGSL mezunları için büyük bir destek anlamına gelebilecek bu baraj farklılığına ve bu öğrencilerin alanlarıyla ilgili yükseköğretim programlarını tercih ettikleri takdirde almış oldukları katsayı katkısına karşın, hiçbir yükseköğretim programına yerleşemeyen AGSL mezunu oranının büyüklüğü düşündürücüdür.

AGSL, doğrudan mesleğe yönelten bir mesleki ortaöğretim kurumu olmaması nedeniyle, ortaöğretimin genel amaçları doğrultusunda mezunlarını bir yükseköğretim kurumuna yönelik hazırlama işlevini taşımaktadır. Halen uygulanmakta olan AGSL yönetmeliği de amaçları arasında bunu vurgulamaktadır. “ Zaten AGSL, yaşama, iş alanlarına ve mesleğe değil, daha çok yükseköğretime öğrenci hazırlamayı öngören bir modeldir” (Uçan, 1995, s:117). Buna karşın araştırma bulguları, % 20,23 oranında AGSL Müzik Bölümü mezununun yükseköğretim programları dışında kalmış olduğunu göstermektedir. Gerekli puan koşullarını taşıyan mezunlar arasında, özel yetenek sınavlarında başarısız olması nedeniyle mesleki müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarına yerleşemeyen öğrencilerin de olduğu bilinmektedir.

Araştırmanın 3. Problemi doğrultusunda da, örnekleme yer alan 672 AGSL Müzik Bölümü mezunundan, MÖABD dışında mesleki müzik eğitime yönelik yükseköğretim programlarına yerleşenlerin sayısı GSFM 1, MSSF 11, K 43, YD 3 olmak üzere toplam 58 kişi sonucu bulunmuştur. Bunun toplam içindeki oranı da % 8,61 dir. Bu bağlamda, bir araştırmayla (Sazak, Ece, 2004) ortaya konulan tablonun, önemli bir dayanak olması nedeniyle anlamlı olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmaya göre, Bolu AGSL Müzik Bölümü mezunlarının %95,0 ‘i geleceğe ilişkin seçimlerinde ÖYS ile, müzik eğitimi veren herhangi bir yükseköğretim kurumuna yerleşmeyi istediklerini belirtmişlerdir. Aynı araştırmanın bir başka tablosu da, bu mezunların % 93,8 oranını veren kısmının “AGSL mezunuyum, tek amacım bir müzik bölümüne yerleşmek” ifadesine yer vermektedir.

Bu bağlamda üzerinde düşünülmesi gereken bir noktaya dikkat çekilmesi yararlı olacaktır. AGSL Müzik Bölümü öğrencileri, kendilerine sunduğu sınırlı mesleki seçim olanaklarına karşın henüz ilköğretimi bitirdikleri dönemde, bu ortaöğretim kurumlarını seçmişlerdir. Seçimlerinde etkili olan koşul ve değişkenler tartışılabilir. Ancak, onların bu sınırlı mesleki olanaklara, olabilecek en yüksek düzeyde ulaşmalarının sağlanması gerekir. Dolayısıyla, mesleki müzik eğitimi veren yükseköğretim programlarına hazırlanma ve yerleşmede AGSL Müzik Bölümü öğrencileri, genel kültür ve müzik eğitimi birikimleri bakımından yeterli donanımla yetiştirilmelidirler. Böylelikle AGSL yönetmeliğinde vurgulanan ilgili yükseköğretime hazırlama amacına ulaşılmış olur.

Müzik eğitimi alanında benimsenmiş görüşlere göre MÖABD hazırlık sınıfları olarak da değerlendirilen AGSL Müzik Bölümleri mezunlarının çeşitli sorunları yanında yükseköğretime yerleşme sorunu da, ilgili yükseköğretim kurumları arasında öncelikle ve etkin biçimde eğitim fakülteleri kapsamında gerçekleşen, müzik eğitimine yönelik bilimsel ortamlarda tartışıldığı bilinmektedir. Dolayısıyla çözümün, müzik öğretmenliği alan uzmanlarınca üretilip yaşama geçirilebileceği düşünülmektedir. Bu konuda oluşan gerçekçi ve bilimsel görüşlerin aynı etkililikle yaşama geçirilebileceğine inanılmaktadır.

Sonuç olarak; AGSL Müzik Bölümü mezunlarının, alanlarıyla ilgili yükseköğretim programlarına yerleşebilmelerinde karşılaşılan sorunların temelinde yer alan nedenlerin doğru tanımlanması gerekir.

ÖNERİLER

Sınırlı yükseköğretim seçeneğinden en yüksek düzeyde yararlanabilmeleri bakımından, AGSL Müzik Bölümü mezunlarına ÖSS ve giriş özel yetenek sınavlarında sağlanan ve *dış değişken* olarak tanımlanabilecek *puan katsayı katkısının*, adayların genel kültür ve müzik alanında *kendi birikimleriyle* biçimlenen *iç değişkenlere* göre etkisiz kalmamasının sağlanabilmesi yerinde olacaktır.

AGSL Müzik Bölümü mezunlarının bu yükseköğretim kurumlarına etkin donanımla kazanılmasına dönük gerçekçi önlemler alınmalıdır. AGSL Müzik Bölümleri giriş yetenek sınavına başvuru, kabul koşulları ile değerlendirme, seçme, yerleştirme adımlarının gözden geçirilmesi yararlı olur. Başvuruların azlığı nedeniyle, adayların sınavı başarıma düzeyinin düşüklüğüne karşın, yönetmeliklerle belirlenmiş sayıyı tamamlamak amacıyla bu ortaöğretim kurumlarına öğrenci olarak kabul edilmek zorunda kalınması, bunun sonucunda eğitim – öğretim sürecinin yeterince verimli işlememesi konuyla bağlantılı, bilinen sorunlardır. Bu bağlamda “AGSL bulunan illerde ve çevresinde, ilköğretim okulları kapsamında yeterli tanıtımın yapılmasının, AGSL Müzik Bölümlerine öğrenci akışında nicel ve nitel katkılar getireceği” görüşünün (Uçan, 2006, sözlü görüşme), işevuruk önemi nedeniyle üzerinde durulması yararlı bulunmaktadır. Aynı amaç doğrultusunda, AGSL Müzik Bölümlerinin MÖABD’ nin gerçek ve etkin öğrenci kaynakları olarak benimsendiğinin, MÖABD giriş özel yetenek / beceri sınavlarının uygulanmasında göz önünde bulundurulması yerinde olacaktır.

İlköğretim mezunlarının AGSL tercih etme nedenleri üzerine bir araştırma yapılması yararlı olacaktır.

KAYNAKLAR

Ersoy, N., 2003, *Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin Amaçlarıyla Bu Liselerden Mezun Olan Müzik Bölümü Öğrencilerinin Yükseköğretim Programlarına Yerleştirilme Durumlarının Karşılaştırmalı İncelenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, s: 3 - Ankara.

MEB, 1993, *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği*, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, s: 2, Ankara.

MEB, 1990, *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği*, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, s: 5, Ankara.

MEB, 1999, *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Yönetmeliği*, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, Documents and Settings\user\Desktop\

MEB, 2001, *AGSL Okul Gelişim Kitapçığı*, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, s: 1, Ankara.

MEB, 2006, <http://ogm.meb.gov.tr/>

Sazak, N., Ece, S., 2004, *Bolu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin ÖSS ve Özel Yetenek Sınavlarına İlişkin Kaygıları*, 1924 – 2004 Musiki Muallim Mektebi' nden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu, SDÜ Burdur Eğitim Fakültesi, s: 438 – 444, Isparta.

Uçan, 1995, *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinin Eğitim Programları Sorunları*, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Semineri, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü, s: 117, Bursa.

Uz, A., 1995, *Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Semineri Konuşması*, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü Başkanlığı, s: 4, Bursa.